

Tribale Kunst & Cultuur

Footprints

nieuwsbrief van de

Vereniging TRIBALE KUNST en CULTUUR

11e jaargang nummer 1, 1 februari 2022

www.tribalekunstencultuur.org

Beste Lezers van de Footprints,

Voor u ligt het eerste nummer van onze nieuwsbrief van 2022. Dit jaar zullen er zes nummers verschijnen. Mijn oproep voor hulp bij het samenstellen van de nieuwsbrief heeft helaas niets opgeleverd. Door de vele gesloten musea en de spaarzame veilingen is er dit maal geen externe agenda in de Footprints.

De volgende Footprints verschijnt rond 1 april. Bijdragen graag rond 25 maart aanleveren.

De redacteur, André Smit

Footprints@xs4all.nl

Nieuws uit de vereniging

Voor in de agenda:

Op 12 juni zal er, na twee jaar onderbreking als gevolg van Covid-19, weer een ruil- en verkoopbeurs met etnografische objecten plaatsvinden. De ruimte in Dordrecht die al jaren gebruikt werd is niet meer beschikbaar. Er is een nieuwe ruimte gevonden in Waspik, gebouw "De Bolder". Waspik ligt in Noord-Brabant en is ook voor de Belgische leden goed bereikbaar. We gaan er van uit dat het ook hier weer een succes wordt.

De organisatoren van deze beurs zijn onze leden Gertha en Sjoerd 't Oever en Dirk van Burgel. Zij zoeken leden die nu bereid zijn de organisatie mede op poten te zetten en daardoor het voortbestaan van deze beurs in de toekomst te verzekeren. U kunt zich hiervoor opgeven bij tribalekunstencultuur@gmail.com

Nadere informatie volgt.

Contributie

Het bestuur van de vereniging is erg blij dat na het verzenden van de jaarlijkse factuur voor het lidmaatschapsgeld van onze vereniging zoveel leden deze contributie direct overgemaakt hebben, dank daarvoor.

Voor de leden die hier nog niet aan toegekomen zijn het verzoek dit zo snel mogelijk te doen. Het kost jaarlijks erg veel werk om alle contributies te ontvangen.

Overmaken op: rekeningnummer NL 60 INGB 0006366311, ten name van de Vereniging Tribale Kunst en Cultuur.

URSULA HEIJS-VOORHUIS 1932 -2021

Veel van onze leden zullen Ursula op de een of andere manier weleens ontmoet hebben. Twee keer is er bij haar in St. Agatha een drukbezocht huisbezoek geweest.

Overal waar etnografica te vinden was, was ze aanwezig, altijd opzoek naar bijzondere etnografica, hetgeen resulteerde in een enorme verzameling West-Afrikaanse objecten. Ze werd weleens de *Grand Old Lady of Yoruba Art* genoemd.

Als persoon was Ursula een zeer veelzijdig iemand, sociologe, reisde veel, heeft meerdere galerieën met etnografica gehad (Nijmegen 2, Berg en Dal, St. Agatha), museumrondleidster in Spanje en Indonesië, tentoonstellingsmedewerkster van het Afrika Museum in Berg en Dal (1963-1965), lerares Maatschappij en Cultuur aan de Pedagogische Academie De Klokenberg in Nijmegen

De galerie in Nijmegen was in de zeventiger jaren op zaterdagmiddag een zoete inval en wel zodanig dat bezoekers dachten dat het een café was.

Ze exposeerde met haar etnografische objecten regelmatig in diverse musea in binnen- en buitenland.

Haar verzameling omvatte zo'n 6000 stukken, voornamelijk uit West-Afrika, van hele kleine bronzen van de Senufo, 550 Ibeji's, tot levensgrote beelden en verandapalen en alles wat daar qua formaat maar tussen zit. Een aantal stukken heeft in de afgelopen jaren een nieuwe bestemming gekregen.

Ze heeft in de loop van haar leven een aanzienlijke collectie kralen en sieraden verzameld. De afgelopen jaren liet ze al haar bekenden een sieraad uitzoeken met de opmerking: "Beter met de warme dan met de koude hand".

Ursula vond dat ze een museale collectie had met niet alleen beelden, maar ook veel gebruiksvoorwerpen. De laatste jaren was ze vooral bezig haar collectie een goede bestemming te geven. Haar plan was de collectie in vier gelijke delen te verdelen en daar dan musea voor te zoeken. Als gevolg van de Covid-19 pandemie is dit op niets uitgelopen. Op moment van dit schrijven zijn er nog verschillende opties mogelijk wat er met haar verzameling gaat gebeuren. Omdat daar nog gesprekken over gevoerd gaan worden, kan daar niet verder op worden ingaan.

De laatste maanden van haar leven heeft ze in een verzorgingstehuis doorgebracht, maar een hechte groep van vrienden (o.a. oud studenten van haar met wie ze nog altijd contact had) zorgde ervoor dat ze dagelijks bezoek kreeg.

Haar laatste opmerking was: "Ik ben er klaar voor..."

In de kerstnacht heeft ze ons vredig verlaten.

Linda Zeelenberg 1976 - 2022

Linda Zeelenberg en haar partner Arjan Smits zijn sinds jaar en dag lid van onze vereniging. Zij waren vaak aanwezig op bijeenkomsten, huisbezoeken en ook op de beurs in Dordrecht waar zij zelfs een eigen stand hadden.

Linda en Arjan ontmoetten elkaar 26 jaar geleden in een vogelasiel waar zij beiden werkzaam waren. De liefde voor dieren bleef voor hen een gedeelde passie. Daarnaast deelden zij de bewondering voor mooie dingen: Arjan voor kunst uit Afrika en Linda voor etnische sieraden.

Op vele reizen en in de weekenden gingen zij op "schattenjacht" zij bezochten beurzen in Brussel, Londen, Parijs en ook in Amsterdam waar zij elk jaar op de TAF en op de sieradenbeurs aanwezig waren, laatste keer zelfs met een eigen verkoopstand.

Vorig jaar februari werd er bij Linda dikke darmkanker geconstateerd. Zij vocht, met Arjan aan zijde, tegen deze ziekte als een leeuw, maar zij kon de ongelijke strijd niet winnen. Zij overleed op 21 januari.

Tijdens haar uitvaart gaf Arjan een dapper verslag van Linda's leven, hun liefde en gedeelde liefdes. Haar collega's in de zorg toonden hun diep respect en vertelden over het enorme gemis. Linda's leven stond in het teken van zorg en hulp voor mens en dier. Ook was daar haar prachtige collectie sieraden te bewonderen. Zij zal daar erg blij mee zijn geweest. Zij was een prachtmens, dat veel te vroeg is overleden. Ook wij zullen haar zeer missen.

Aad van den Ende

Activiteiten van onze leden

Een nieuw lid stelt zich voor en biedt een boek aan:

Mijn naam is Peter Westerdijk en ik ben in 1947 in Den Haag geboren.

Reeds als scholier ben ik begonnen om me te interesseren voor buiten-Europese culturen en hun gebruiksvoorwerpen. Het lag als Nederlander en zeker als Hagenaar voor de hand dat ik me ging richten op objecten uit Indonesië en Nederlands Nieuw-Guinea. Als jongen boeiden de wapens uit deze gebieden me het meest. Al snel had ik een redelijk grote collectie krissen, zwaarden, bijlen, schilden, bogen en pijlen uit deze voor-malige rijkdelen, in deze verzameldrift geholpen en gestimuleerd door mijn beide ouders, een situatie waar ik als enig kind erg van geprofitteerd heb.

Vanuit de bestaande literatuur waren al deze voorwerpen redelijk makkelijk te benoemen.

Hoe anders was het toen we in een verzameling verkregen rond 1960, naast Indische wapens ook een Afrikaans mes vonden. Het thuis brengen van dit wapen viel ons moeilijk en het zelfde overkwam ons toen we meer Afrikaanse en vooral Congolese wapens kochten in zowel Nederland als België.

Het was nodig om diep in de boeken te duiken om te achterhalen waar al deze voorwerpen gebruikt en gemaakt waren. In 1970 besloot ik om culturele antropologie in mijn woonplaats Utrecht te gaan studeren met de bedoeling om mijn belangstelling een wetenschappelijke basis te geven.

Deze keuze maakte dat mijn vader Heinrich Westerdijk en ik de kans kregen om voor het Museum van Volkenkunde te Rotterdam, nu het Wereld Museum, in 1975 een overzichtstentoonstelling te organiseren waarin we een systematiek brachten van de producten van de ijzersmeed cultuur in Centraal-Afrika. Na mijn afstuderen in dat zelfde jaar ging ik mij richten op het schrijven van een dissertatie die pas in 1988 kon worden afgerond want wat had ik me op de hals gehaald: het opstellen van een stijlanalyse van alle vormen van werpmessen van geheel Centraal-Afrika!

Hierbij breng ik mijn boek uit 1988 onder Uw aandacht en hoop de leden van deze vereniging die de schoonheid van het Afrikaanse ijzerwerk hebben leren waarderen een gids te geven.

Dit betekende dat ik in alle grote musea van Europa met een sectie Afrikaanse etnografica moest gaan zoeken naar voorwerpen en vooral naar geschreven en gedrukte bronnen om te pogen te vinden wat ik nodig had. Het was een monsterklus die me ruim tien jaar heeft bezig gehouden.

Gedurende deze tijd bleef onze familie collectie groeien want naast wapens vonden we ook steeds meer sculptuur en breidden zich onze contacten met mede verzamelaars en liefhebbers zich steeds verder uit. In feite heeft deze 'kwaal' me nooit meer losgelaten en omvat onze familie collectie inmiddels vele duizenden voorwerpen. Thans geholpen door mijn oudste zoon Dirkjan ben ik me full time op deze hobby blijven richten en heb van mijn passie mijn levensvulling gemaakt.

We hopen over enkele maanden een boek uit te brengen met daarin een selectie van 400 stukken uit onze collectie met als thema sculptuur uit Congo. In deze publicatie gaat het om beelden in ivoor en hout. Maskers dienen een andere keer aanbod te komen.

Reeds nu hebben we plannen voor een vervolg boek gericht op de sculptuur van West-Afrika.

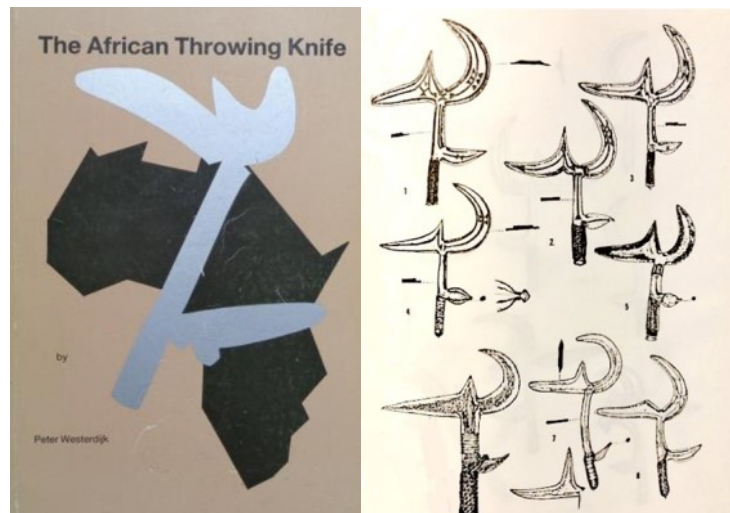
Hierbij breng ik mijn boek uit 1988 onder uw aandacht en hoop de leden van deze vereniging die de schoonheid van het Afrikaanse ijzerwerk hebben leren waarderen een gids te geven.

"The African Throwing Knife" stelt het boek beschikbaar aan onze leden voor een gereduceerde prijs van €60,- inclusief verzending binnen Nederland, normaal € 70,-

Er zijn 20 boeken beschikbaar, op is op. Uit een totale oplage van 500.

The African Throwing Knife: A Style Analysis Het Afrikaanse Werpmes: Een Stijlanalyse, een samenvatting in het Nederlands. Aantal bladzijden: 434

Email en besteladres: familycollectionwesterdijk@gmail.com

Kalpak-museum

Hilde Lemey, lid van de vereniging, creëerde in haar woning te Buizingen (15 km ten zuiden van Brussel) het Kalpak-museum, waar verhalen over hoofdtooiën je de wereld laten zien. De 170 hoofddeksels zijn verzameld tijdens fietsreizen in Azië en buitenlandse missies als onderwijsadviseur (van Afghanistan tot Congo). Tijdens de rondleidingen (op aanvraag via hilde.lemey@gmail.com) is er aandacht voor rituelen, symboliek en iconografie, textielvormen, ambachten, kleuren en hun betekenis, materialen, mythen, dieren als cultuurdragers en de leefomstandigheden van volkeren met rijke wereldbeelden.

Hilde geeft ook lezingen en workshops in geïnteresseerde scholen.

Meer informatie op: thekalpakcollection.com

Allen welkom.

Oproep afbeeldingen schilden

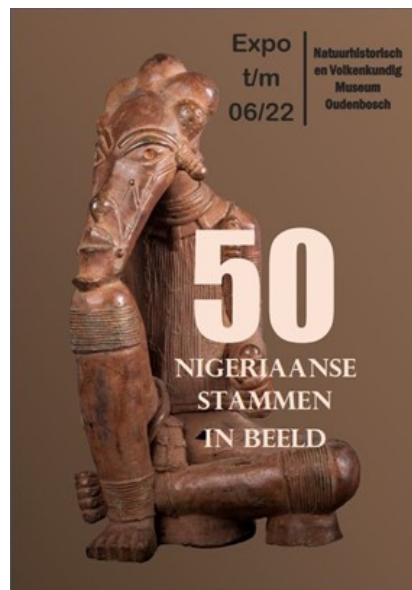
Het is U hopelijk als lezer van Tribale kunst niet ontgaan dat in het blad een serie van doorgaans korte artikelen loopt waarin telkens een schild belicht wordt. Wij zouden graag inzicht hebben in wat er aan schilden aanwezig is onder de leden. Zou U ons als U een of meer schilden bezit een bericht met een foto (die hoeft niet mooi te zijn) willen sturen? Stuur ook een foto als het een veel voorkomend schild betreft. Wij ontvangen graag massaal reacties op het redactieadres: tkcredactie@gmail.com

Algemene Ledenvergadering 15 mei

De Algemene Ledenvergadering zal gehouden worden in het Natuurhistorisch en Volkenkundig museum in Oudenbosch.

We proberen een interessant programma voor deze dag te maken. Zo is daar een interessante tentoonstelling met als titel "50 Nigeriaanse Stammen in Beeld".

De oude datum van 13 maart is vervallen het wordt nu 15 mei. Nadere informatie over het volledige programma volgt.

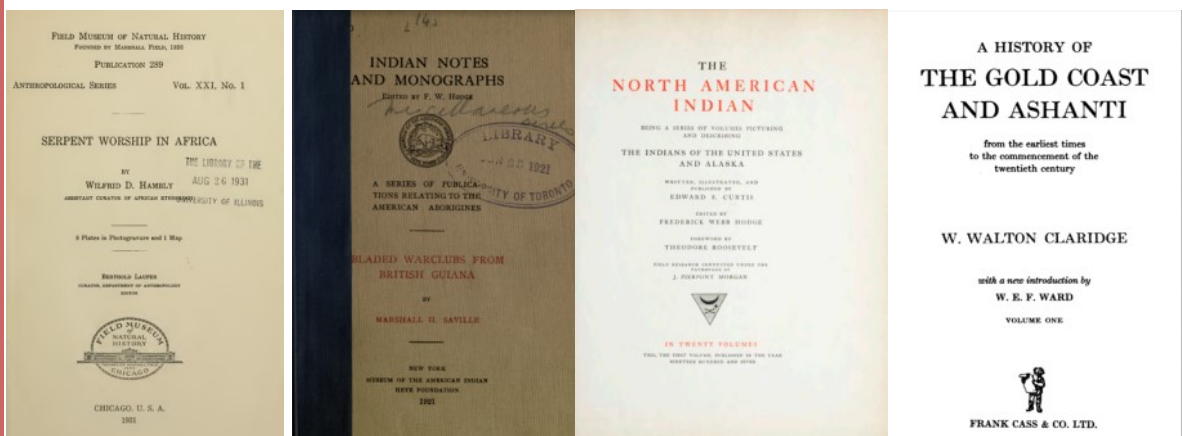

Digitale bibliotheek

Alle beschikbare oude boeken en alle interessante artikelen uit het tijdschrift Nigerian Field zijn toegevoegd aan de DIGIBIB TKC [Digitale bibliotheek openbaar – Tribale Kunst en Cultuur](#)

Het besloten deel bevat vele duizenden artikelen over Afrika maar Azië en Oceanië zijn zeker niet vergeten. Mocht u op zoek zijn naar informatie over een specifiek onderwerp laat het even weten aan: footprints@xs4all.nl en omschrijf zo precies mogelijk waar u naar op zoek bent. De gevonden artikelen worden u dan toegestuurd.

Is hiermee de DIGIBIB TKC vol en voltooid? Zeker niet elke maand zullen er artikelen bijkomen waarvan een selectie in deze rubriek in de Footprints zal verschijnen.

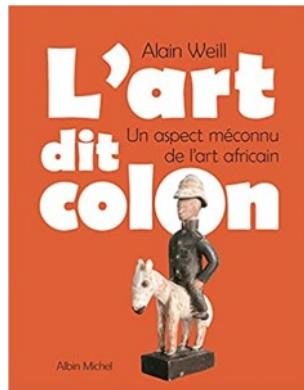

boeken over tribale kunst en cultuur

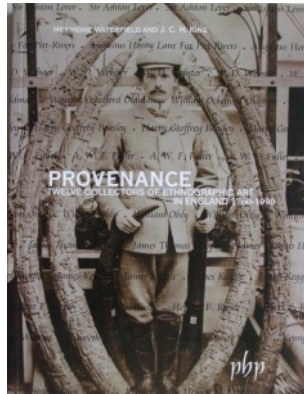
Een keuze uit het nieuwe en bijna nieuwe aanbod van boekhandelaars uit Nederland en en daarbuiten.

boeken zonder vermelding boekhandel zijn breed verkrijgbaar

L'Art dit colon: Un aspect méconnu de l'art africain Hardcover – Geïllustreerd, 1 september 2021
Frans editie Alain Weill (auteur)

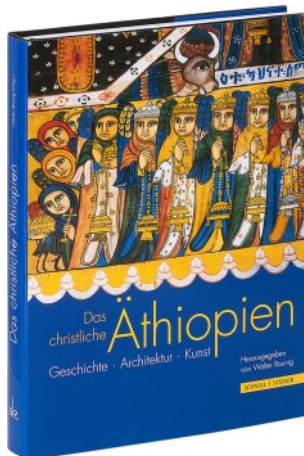

Provenance: Twelve Collectors of Ethnographic Art in England 1760-1990 Paperback – Geïllustreerd, 23 januari 2013 Engels editie
Paperback € 28,85

Das christliche Äthiopien. Geschichte, Architektur, Kunst.
Hg. Walter Raunig. Regensburg 2016. 24 x 33 cm, 320 S., 256 meist farb. Abb., geb.
Van € 78,00 nu € 29,95

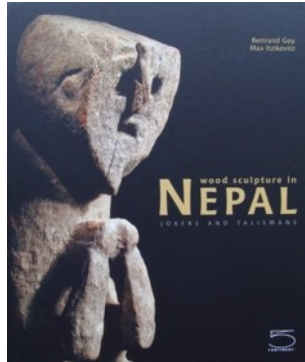
[Äthiopien - Geschichte Kunst Kultur | Für 78 Euro | Jetzt kaufen \(froelichundkaufmann.de\)](http://froelichundkaufmann.de)

Wood Sculpture in Nepal - Jokers and Talismans

165 pages Color photos Hard cover 29 x 24 cm 1,291 kg English Van € 55.00 voor € 27.00

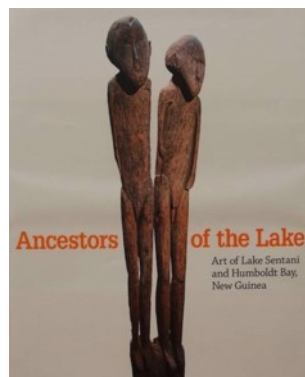
[Boek : Wood Sculpture in Nepal - Jokers and Talismans 9788874395095 \(books-on-collectables.eu\)](https://books-on-collectables.eu/Boek%3A%20Wood+Sculpture+in+Nepal+-+Jokers+and+Talismans+9788874395095)

Ancestors of the Lake - Art of Lake Sentani and Humboldt Bay, New Guinea

136 pages Color and b&w photos Hard cover 28 x 23 cm 1,079 kg English Van € 50.00 voor € 30.00

[Boek : Ancestors of the Lake - Art of Lake Sentani and Humboldt Bay \(books-on-collectables.eu\)](https://books-on-collectables.eu/Boek%3A%20Ancestors+of+the+Lake+-+Art+of+Lake+Sentani+and+Humboldt+Bay+9781859735183)

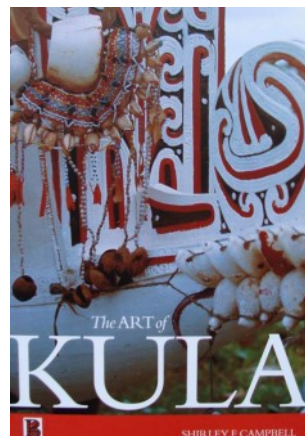

The Art of Kula

Van € 32.00 voor € 22.00*

241 pages Soft cover 23 x 15 cm 0,421 kg English

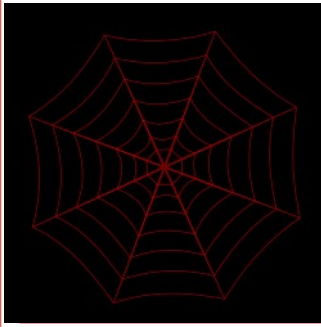
[Boek : The Art of Kula - 9781859735183 \(books-on-collectables.eu\)](https://books-on-collectables.eu/Boek%3A%20The+Art+of+Kula+-+9781859735183)

Peru: a journey through time Paperback – 26 november 2021

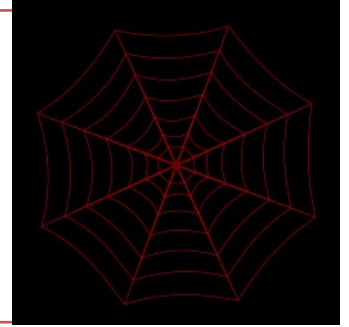
Engels editie [Cecilia Pardo](#) , [Jago Cooper](#) Paperback € 41,95 Amazon.nl

WEBSELS

**aanbevolen websites
over tribale kunst en
aanverwante zaken**

Websel: drums uit Afrika , de Himalaya en Nieuw Guinea
[drum museum](#) | [DRUMS OF THE WORLD](#)

**Websel: Een selectie van artikelen uit het Museum Journal
van het PENNMUSEUM Philidelphia**

Two Masks From French Equatorial Africa
By: H. U. Hall Volume XVIII / Number 4
[View Article](#)

Dwarfs and Divinity in West Africa
By: H. U. Hall Volume XVIII / Number 3
[View Article](#)

Two Wooden Statuettes from French West Africa
By: H. U. Hall Volume XVIII / Number 2
[View Article](#)

African Cups Embodying Human Forms
By: Henry Usher Hall Volume XV / Number 3
[View Article](#)

Notes on Some Congo and West African Woodcarvings
By: Henry Usher Hall Volume XIV / Number 2
[View Article](#)

Congo and West African Woodcarvings
By: Henry Usher Hall Volume XIV / Number 1
[View Article](#)

Fetish Figures Of Equatorial Africa
By: H. U. Hall Volume XI / Number 1
[View Article](#)

Some East African Tribes
Volume II / Number 2
[View Article](#)

Twins in the Upper Guinea
By: H. U. Hall Volume XIX / Number 4
[View Article](#)

Eskimo Pictorial Art
By: J. Alden Mason Volume XVIII / Number 3
[View Article](#)

Two Wooden Statuettes From the Lower Congo
By: H. U. Hall Volume XVIII / Number 1
[View Article](#)

WEBSELS

A Congo Fetish

Or Divining Image From the Coast Region

By: Henry Usher Hall Volume XV / Number 1

[View Article](#)

Some Gods of the Yoruba

By: H. U. Hall Volume VIII / Number 1

[View Article](#)

The Emblems of the Tlingit Culture

By: Louis Shotridge Volume XIX / Number 4

[View Article](#)

Eskimo Pictorial Art

By: J. Alden Mason Volume XVIII / Number 3

[View Article](#)

The Bagobo

By: H. U. H. Volume VII / Number 3

[View Article](#)

The E.W. Clark Collection: Polynesia

By: Gerda Sebbelov Volume II / Number 3

[View Article](#)

Webssel: Lega Bwami

The Art of the Bwami. Ivory carvings of the Lega People Jana Jiroušková 16 paginas

Annals of the Náprstek Museum | 2005/26/1

[ANpM_2005_3_Jirouskova_ocred.pdf \(nm.cz\)](#)

Webssel: Pijlen Nieuw Guinea

[TITLE OF THE ARTICLE: \(squarespace.com\)](#)

Pdf 29 pag

Symmetry in arrow designs, songs and legends of central New Guinea and the Upper Sepik Barry Craig

Webssel: roofkunst

[Berliner Extrablatt 96 by Förderverein Berliner Schloss - Issuu](#)

Pag 4-11 doorbladerbaar document

Webssel: Biebuyck

1973 "Nyanga Circumcision Masks and Costumes." *African Arts* 6: 20-25, 36-92.

Read article: [circumcision-masks](#)

Footprints is de nieuwsbrief van de Vereniging Tribale Kunst en Cultuur en wordt 11 keer per jaar aan de leden verzonden. De vereniging is ingeschreven onder KvK nummer 8755104. Niet-leden kunnen een half jaar gratis deze nieuwsbrief ontvangen door een mail te sturen naar: tribalekunstencultuur@gmail.com. Voor €35,00 per jaar bent U lid en ontvangt U ook ons kwartaaltijdschrift.